

CENA PRENUMERATY

rocznie	K 2—
półrocznie	1—
zamiejscowej	
rocznie	K 2:40
półrocznie	1:20

Numer pojedynczy 20 hal.

Listów niefrankowanych nie przyjmuje się — Rękopisów nie zwraca się. — Reklamacye nieopieczętowane wolne są od opłaty pocztowej.

OGNISKO

ORGAN ZWIĄZKU STOWARZYSZEŃ DUKARZY I ODLEWACZY
CZCIONEK ORAZ POKREWNYCH ZAWODÓW AUSTRII

WYCHODZI 1 i 15 KAŻDEGO MIESIĄCA.

REDAKCJA i ADMINISTRACJA:
Kraków, Rynek 12, III p.

Wszelkie korespondencje i pisma,
odnoszące się do Redakcji, czy
Administracji adresować należy:
Kraków, Rynek 12, III piętro.

INSERATY FACHOWE przyjmują
się tylko za poprzednim opłaceniem
po 30 hal. za jeden wiersz petirowy.
Dla członków wzajemnych stowarzy-
szeń oblicza się inseraty do 8-miu
wierszy 1 koronę.

PRZEZ WALKĘ DO ZWYCIĘSTWA!

Konferencja krajowej Komisji zawodowej.

W niedzielę 13 b. m. odbyła się w Krakowie konferencja krajowej Komisji zawodowej wraz z sekretarzami zawodowymi. Obszernie omawiano sytuację, wytworzoną dla organizacji zawodowych przez powstanie zjednoczonej Polski niepodległej.

Jednogłośnie uchwalono następujące rezolucje:

Konferencja uchwała:

Rozbicie państwa austriackiego na szereg państw niezależnych, utworzenie się niepodległego państwa polskiego, do którego ma należeć Galicja i polskie części Śląska, zmusza polskie organizacje zawodowe do powzięcia następujących uchwał:

1. Organizacje zawodowe polskich robotników mają odłączyć całość organizacyjną polską z własnym zarządem centralnym, znajdującym się w Polsce.

2. Należy wejść w ścisłe porozumienie z organizacjami czeskimi, niemieckimi i południowo-słowiańskimi oraz węgierskimi na podstawie wzajemności.

3. Dla ułatwienia przejścia z dawnej organizacji centralnej do polskiej organizacji zawodowej państwowej, odbyć się mają na podstawie punktu 1 i 2 konferencje z dawnymi centralami, aby podzielić się funduszami dotąd składanymi i naradzić się nad przyjętymi stosunkami wzajemnymi.

4. Krajowa komisja zawodowa wspólnie ze wszystkimi sekretarzami zawodowymi tworzy komitet wykonawczy, który opracuje memoriał i przedłoży go państwowej Komisji zawodowej. Komitet wykonawczy opar-

kuje plan i rozpocznie układy z centralami wiedeńskimi.

5. Aż do przemiany organizacji na własną państwową należy pieniądze i rachunki, tak jak dotąd wysyłać do central aż do definitywnego załatwienia rozdziału.

6. Komitet wykonawczy w przeciągu 14 dni opracuje memoriał i przedłoży go państwowej Komisji zawodowej z żądaniem bezzwłocznego zwołania wspólnej konferencji.

W ten sposób robotnicy polscy występują z centralnych związków zawodowych.

Jest to oczywiście konieczna konsekwencja nowej sytuacji politycznej. Towarzysze z central wiedeńskich zapewne to dobrze rozumieją i postarają się doprowadzić do pomyślnego bez wszelkich niepotrzebnych tarć — rozdziału funduszy.

Przez dziesiątki lat lojalnie i wiernie stali robotnicy polscy przy centralach wiedeńskich. Dziś nowa sytuacja prowadzi ich na nowe drogi. Olbrzymie horyzonty otwierają się dziś przed zjednoczonym, polskim ruchem zawodowym.

Rozstając się z centralami wiedeńskimi robotnik polski oczywiście nadal pozostaje wierny zasadzie międzynarodowej solidarności robotników i międzynarodowej walce z wyzyskiem — jak międzynarodowym jest sam wyzysk.

Sprawozdania z posiedzeń Zarządów i Zgromadzeń.

Posiedzenie Zarządu Związku w dniu 9 września 1918 r. Przewodniczący: Pochop; sekretarz: Gebhardt. — Usprawiedliwieni: Dwořáček, Dworak, Hruby, Marianek, Weiss. — Wpływy: Protest Stowarzyszenia drukarzy Karynty w sprawie poboru

nadzwyczajnej wkładki w kwocie 50 halerzy. Temu Stowarzyszeniu prezydium Związku przypominało § 5, ustęp 2 statutu Związku. (Przyjęto do wiadomości). — Międzynarodowy Sekretariat drukarski przesłał wniosek szwajcarskiego Związku typografów o zwołanie międzynarodowego kongresu drukarzy na wypadek, jeżeli odbędzie się międzynarodowy Kongres ogólnozawodowy, i to również do tej samej miejscowości. (Zarząd Związku wita radośnie tę propozycję i przychylił się do niej). — Zaproszenie Związku młodocianych robotników Austrii na VI-tą krajową konferencję dolno-austriackiej organizacji młodzieży w dniu 8 września. — Redaktorom organów Związku podwyższono się honorarium (bez względu na to, czy numer obejmuje dwie lub cztery strony) za każdy numer na K 40—. — Sprawy wewnętrzne.

Protokół z posiedzenia Zarządu Stow. druk. i t. d. dla Galicji zach. odbytego dnia 3 października b. r. Przewodniczący Leon Misiołek. — Przyjęto do Stowarzyszenia: Ptaszkowski Michał, urodzony 19 sierpnia 1881 r., wypisany jako zecer w drukarni Jakubowskiego w Nowym Sączu 1 października 1898 r., za wpisem i poświadczeniem lekarzem. Rutty Kazimierz, urodzony w Wiedniu 8 maja 1895 r. wypisany jako zecer w drukarni Związkowej w Chrzanowie 1 sierpnia 1914 r., bez wpisu. — Wykreśleni ze Stowarzyszenia: Gąsienicki Józef i Feldstein Józef z powodu zalegania z wkładkami. — Wpływy: List z Nowego Sącza od kol. Benisza; z Cieszyna zawiadamiający, że kol. Hell, maszynista tam pracował, nie płacił jednak wkładek do organizacji. — Zawiadomienie Związku pryncypałów Galicji zachodniej o podwyższeniu dodatku drożyznianego. — Zaproszenie od kolegów z Częstochowy na otwarcie Związku drukarzy dnia 22 września (wysłano pismo z życzeniami). — Następnie skarbnik zdawał sprawozdanie kasowe. — Kol. Witkowski Adam wystąpił z redakcji „Ogniska”. — Po załatwieniu kilku bardzo ważnych spraw organizacyjnych posiedzenie zamknięto o godz. 9 wieczorem.

Sprawozdanie sytuacyjne z okręgu Związku za II kwartał 1918 r.

Zebrane wykazy, odnoszące się do stanu ruchu w zakładach drukarskich w Austrii,

Dawniej a dziś.

4) Ówczalni prowincjonalni uczniowie*) odbierali „wszechstronne wykształcenie”, z wyjątkiem zawodu, do którego zostali przyjęci. Młodzieniec taki, oprócz spełniania najniższych posług w drukarni, jak: mycia podłogi lub form, zamykania, czyszczenia okien, pełnił jeszcze funkcje: pomywaczki, niańki, służącej, dzwigającej na targu koszy z paniami pryncypałow, pastuszką, stróżą domu (na prowincji przeważnie każdy pryncypał posiada dom oraz gospodarstwo wiejskie), wóźnego drukarni, a w niedzielę popołudniu kolportera lokalnego tygodnika. Po załatwieniu tylu obowiązków był zmuszony pracować „zawodowo” bez ograniczenia czasu. Bywały wypadki, że uczniowie po kilka dni i nocy z ręką nie wychodzili wcale z drukarni, pracując bez wytchnienia; rujnowali swe zdrowie dla napelnienia zawsze dziurawego worka pana pryncypała, aby tenże w nagrodę za to — zamiast płacenia im kilka koron więcej — po upływie czasu praktyki bezwzględnie ich wyrzucił, a przyjął na ich miejsce świeżych kandydatów, wdzięcznych z góry za to, że „dostaną chleb do ręki”, a nieprzeczuwających smutnego losu swych

poprzedników. Wychowawczymi środkami stosowanymi przez dawnych kierowników drukarskiej młodzieży prowincjonalnej były: bicie trzcina, policzkowanie (często do krwi), kopanie i t. p. „kulturalne” metody. Dziś jeszcze pracują w Krakowie koledzy, wypisani w tych czasach na prowincji, dotknięci chronicznymi cierpieniami, które u nich powstały skutkiem tak niehumanitarnego traktowania w praktyce: n. p. wadą serca, zylakami z powodu przeciążenia pracą, lub głuchotą, niedomogą jednego oka, przez bicie po głowie.

Z biegiem czasu działalność organizacji drukarskiej dotarła w najdalsze zakątki prowincjonalne. Dzisiejszy kolega pracujący na prowincji to już nie dawna zahukana potulna istota, bojąca się własnego cienia; to uświadomiony klasowo robotnik, to agitator drukarskiej organizacji, skrzętny zbieracz funduszu cennikowego, to abonent pisma zawodowego, w którym niejednokrotnie miał sposobność wyczytać, że jako robotnik nie powinien się dać lekceważyć, a natomiast za swoją pracę nakazać się szanować — to uczestnik zjazdów koleżeńskich, na których wyjaśniano mu korzyści wypływające z solidarności zawodowej. Należąc do ogólnej organizacji drukarskiej nie potrzebuje już obawiać się utraty kondycji, gdyż wie, że po za obrębem prowincjonalnego miasta świat nie jest deskami zabity, przeciwnie, jest świadom, że stosunki pracy w naszym zawodzie zostały przez organizację wszędzie możliwie uregulowane. — Pobierana zapomoga bezkondycyjna, aczkolwiek skromna,

pozwała jednak na przetrzymanie czasu krytycznego, nim Biuro pośrednictwa pracy kondycję mu wskaże, chociażby połączoną ze zmianą miejsca pobytu, co nie przedstawia się dziś już tak groźnie, gdyż koszty przesiedlenia w znacznej mierze zostaną pokryte z funduszy organizacji, a gdziekolwiek kondycję otrzyma, wszędzie spotka się z koleżeńską życzliwością; nie usłyszysz już dziś dawniejszych wymówek, że „przyszedł drugim chleb odbierać”. Miejsce dawnego antagonizmu między prowincjonalnymi kolegami, pracującymi w poszczególnych drukarniach, zajęło dziś koleżeńskie współzycie, powstałe na tle uświadomienia organizacyjnego, streszczającego się w słowach: przeciwko wspólnemu wyzyskowi kapitalistycznemu wspólna obrona robotnicza.

Do uczniów na prowincji praktykujących — których liczba przez wprowadzenie cennika normalnego uległa znacznemu ograniczeniu — koledzy tam pracujący odnoszą się dzisiaj sympatycznie, nie widząc już w nich swych konkurentów, lecz przyszłych kolegów, których starają się przygotować na dobrych członków organizacji. Ze wzrostem świadomości wśród ogółu robotniczego i czynników, w których rękę spoczywa wykonywanie ustawy, widzą się zniewolone bracia więcej w obrobie interesu robotników. To też pod wpływem tego i pryncypałowie prowincjonalni musieli się wyrzec używania ucznia do różnych zajęć poza drukarnią, a jedynie starać się o jego fachowe wykształcenie. (D. n.)

*) Była ich zawsze wielka moc, gdyż nikt nie bronił właścicielowi drukarni przyjmowania ich w nadmiernej liczbie; bywały drukarnie na prowincji, zatrudniające zazwyczaj jednego zecera, a 8 do 10 uczniów, którzy wypisani i zaraz wydani wyjeżdżali do Lwowa lub Krakowa, w nadziei (przeważnie zawiedzionej) otrzymania zajęcia, powiększali tylko kontyngent bezkondycyjnych w obu tych miastach.

jak również do stosunków cennikowych i życia Stowarzyszeń w zakresie działalności Związku austriackiego, wydały za II kwartał 1918 r. następujący wynik:

Podług tego stanu ruchu w zakładach drukarskich był:

w kraju	w II-gim kwartale	
	1917 r.	1918 r.
Bukowina	dobry	dobry
Czechy	?	bardzo dobry
Dalmacja	dobry	dobry
Galicya wschodnia	dobry	bardzo dobry
Galicya zachodnia	dobry	dobry
Karyntya	dobry	bardzo dobry
Kraina	dobry	dobry
Pobrzeże	slaby	dobry
Morawy	b. dob.	dobry
Austria Dolna	dobry	slaby
Austria Górna	b. dob.	bardzo dobry
Solnogród	dobry	dobry
Śląsk	dobry	dobry
Styrya	dobry	dobry
Tyrol-Przedarlania	dobry	bardzo dobry

Rzeczywisty stan ruchu wyobrazimy sobie, jeżeli jeszcze weźmiemy pod uwagę odnośne dane trwania bezrobocia naszych członków zawodowych.

Dane te przedstawiają się jak następuje:

Przy przeciętnym stanie członków 7235 w II-gim kwartale 1918 r. stwierdzono u bezkondycyjnych w miejscu 665 dni bezrobocia; w II-gim kwartale 1917 r. wynosił przeciętny stan członków 6318, ilość zaś wykazanych dni bezrobocia 503; w stosunku do roku poprzedniego okazuje się więc zwiększenie ilości dni bezrobocia o 162.

Według ilości dni było więc bez przerwy podczas II-go kwartału 1918 r. bezkondycyjnych 7, przeciętnie do liczby członków = 0.1% (w roku zeszłym 6 = 0.1%). Przeto tegoroczny wynik pracy nie był lepszy od tego samego okresu roku poprzedniego.

Odnosnie do pracy pogodzinowej przedłożono następujące wiadomości: W Czechach wykonano 11.000 godzin, których nie dało się uniknąć z powodu braku rąk do pracy. — Zaś na Bukowinie wykonano 200 godzin, chociaż mogłoby się to było ominąć. — W Dalmacji pomimo panującego tam braku personelu pracowano tylko od czasu do czasu po godzinach. — W Galicyi wschodniej zecerzy ręczni wykonali 3000, a zecerzy maszynowi 1500 godzin, których nie można było uchylić. — Z Galicyi zachodniej podano 936 godzin. — W Karyntyi tak samo jak w I-szym kwartale wykonano 7000 godzin. — W Krainie z powodu braku personelu pracowano częściowo także po godzinach. — Na Pobrzeżu rzadko pracowano po godzinach, gdy wymagano takowej, natychmiast wkraczało kierownictwo Stowarzyszenia w celu przyjęcia nowych sił do pracy. — Na Morawach tym razem wykonano nader nikłą ilość godzin. — W Austrii Dolnej wykonano 40.553 godzin, których z powodu braku personelu nie można było uniknąć. — W Austrii Górnej wykonano 3421 godzin, (o 2141 mniej, niż w I-szym kwartale), gdyby był dostateczny stan personelu i te dałyby się być ominąć. — Solnogród wykazał 200 koniecznych godzin. — Na Śląsku pracowano po godzinach tylko w wyjątkowych przypadkach z powodu braku personelu. — Zaś w Styryi musiano pracować po godzinach z powodu braku personelu prawie we wszystkich oficynach. — W Tyrolu wykonano 1600 godzin, których nie można było uniknąć z powodu braku personelu.

Ruch maszyn do składania obejmował w II-gim kwartale 1918 r. w całym okręgu Związku następujące kraje, ilość miast, maszyn (z szczególnem uwzględnieniem różnych systemów) i osoby:

K r a j	w	Linotype	Typograph	Monoline	Monotype aparaty		Razem	Osób
					44 wył.	60 wył.		
Czechy	46	miastach	183	80	24	17	204	298
Dalmacja	1	miastach	1	1			1	1
Galicya wschodnia	1		9	2			11	14
Galicya zachodnia	1	miastach	21				21	21
Karyntya	3		6	4			10	11
Kraina	1	miastach	11				11	16
Pobrzeże	2	miastach	7	2	1		10	18
Morawy	18		50	29			79	85
Austria Dolna	7		192	49	38	31	347	372
Austria Górna	5		11	11	3	2	27	30
Solnogród	4		12	1			13	13
Śląsk	4		4	12			16	16
Styrya	3		19	16	2		37	69
Tyrol-Przedarlania	6		17	15	1	1	34	40

Razem II kwartał 1918: 99 miastach	542	215	42	82	58	939	1004
I. 1918: 102	546	211	42	84	59	942	1008
IV. 1917: 104	546	220	42	87	60	955	993

Ilość maszyn do składania będących w II-gim kwartale 1918 r. w ruchu zmniejszyła się według tego w stosunku do I-go kwartału 1918 r. o 3, liczba zajętych przy nich osób o 4; w stosunku do IV-go kwartału 1917 r. zmniejszyła się o 16 maszyn, zaś ilość zajętych osób zwiększyła się o 11.

Na zapytanie, jakie nastąpiły szczególne zmiany w ruchu maszyn do składania w ciągu kwartału, nadesłano następujące odpowiedzi:

W Splicie wycofano z ruchu maszynę do składania. — W Blansku (Morawy) ustawiono nową maszynę (Typograph), podczas gdy w Mährisch-Weiskirchen znajdującą się maszynę (Linotype) sprzedano. W ogólności na Morawach ruch tak na maszynach do składania, jak również na aparatach do wypukiwania był również ograniczony. — W Austrii

Dolnej, mianowicie w Wiedniu w dziewięciu drukarniach dzielowych i pięciu gazetowych pracowano na zmiany; w niektórych drukarniach pracowano także i po godzinach. — W Austrii Górnej w Gmünden pomagają wojskowi na maszynach do składania; w Braunau pracuje kierownik zakładu wraz z strażnikiem skarbowym na maszynie do składania.

Postanowienia cennikowe odnośnie do płacy, czasu pracy i skali uczniów przestrzegano w Czechach co do joty. — Również na Bukowinie, w Dalmacji, Galicyi wschodniej, Galicyi zachodniej, Karyntyi, na Pobrzeżu, Morawach i w Austrii Dolnej. — W Austrii Górnej z wyjątkiem jednego wypadku w Kied, gdzie jeszcze wciąż obsługuje jedna z pomocnic maszyn rotacyjną. — W Solnogradzie, na Śląsku i w Styryi dostosowano się do wszystkich postanowień Cennika. — W Tyrolu w Bozen usiłowano zatrudnić pomocnika jako maszynistę, temu przeszkodził Rozjemczy Sąd cennikowy, zresztą nie było żadnych zażaleń.

Odnosnie do korzystania przez pryncypałów z równorzędnych Biur stręczenia pracy nadesłano następujące zawiadomienia: W Czechach, Krainie, na Pobrzeżu, Morawach, w Austrii Górnej i Styryi korzystano wyłącznie, w Dalmacji, Galicyi wschodniej, Galicyi zachodniej, Karyntyi, Austrii Dolnej, na Śląsku w Tyrolu-Przedarlaniu po największej części: na Bukowinie i Solnogradzie częściowo.

Działalność agitacyjną i organizacyjną austriackich towarzyszy drukarskich wykazuje następujące zestawienie:

W II-gim kwartale 1918 r. odbyto:

	Zgromadzeń Stowarzyszeń	Zgromadzeń filij	Posiedzeń Wydziałów głównych	Posiedzeń Wydziałów filij	Opodatkowanie członków	Podręczniki i inne wydawnictwa	Zbiory kolegiów	Ogólna liczba zgromadzeń
przez Związek	5	5	5	5	5	5	5	5
w Czechach	9	15	7	10	1	9	51	2
na Bukowinie	2						2	
w Dalmacji	1		3				4	
w Galicyi wschodn.		3		4	2		9	
w Galicyi zachodn.		4			6		10	
w Karyntyi		3			1		4	
w Krainie	1	6					7	
na Pobrzeżu	1	6					7	
na Morawach	1	11	5	13	1	4	35	
w Austrii Dolnej		5	3	2		4	14	
w Austrii Górnej		5			1		6	
w Solnogradzie		2					2	
na Śląsku		5	3	4		1	13	
w Styryi		1		1	2		4	
w Tyrolu-Przedarlaniu	1	4	6	4	1	2	18	
Razem	16	40	62	33	8	32	189	

Udział w zgromadzeniach był bardzo dobry w Galicyi wschodniej i Austrii Górnej; dobry w Czechach, na Bukowinie, w Dalmacji, Galicyi zachodniej, na Pobrzeżu, na Morawach, w Austrii Dolnej, Solnogradzie, na Śląsku, w Styryi i Tyrolu-Przedarlaniu; średni w Karyntyi i Krainie. *Do.*

Rozjemczy Sąd cennikowy dla Austrii Dolnej.

(Wyciąg z protokołu posiedzenia w dniu 19 czerwca 1918 r.)

Przewodniczący: Pryncypał Fryderyk Jasper. 1. W miejsce wybranego do Rady cennikowej asesora tow. Arnolda Steiner'a wstępuje Karol Lang jako asesor Rozjemczego Sądu cennikowego.

2. Na podstawie zatwierdzonej przez Urząd cennikowy umowy obu organizacji z dnia 22 lutego oddala się żądanie wiedeńskiej drukarni o zezwolenie przyjęcia drugiego ucznia.

3. Urzędowi cennikowemu poleca się przyjęcie jako członka do wspólności cennikowej firmę: „Österreichische Druck- und Verlagsgesellschaft m. b. H.“ (Austriackie Towarzystwo wydawnicze druków z ogr. por.) w Wiedniu.

4. Uchyła się żądanie oficyny w Kromieryżu o przyjęcie nadliczbowego ucznia.

Józef Rippe, Przewodniczący tow. Fryderyk Jasper, Przewodniczący prync.

KRONIKA.

— Sądy przemysłowe w Austrii. W lipcu b. r. upłynęło dwadzieścia lat od czasu zaprowadzenia w Austrii Sądów przemysłowych. Gdy przed dwudziestu laty odnośna ustawa uzyskała prawomocność, urządzono wtedy tylko cztery Sądy przemysłowe, a to: w Wiedniu, Libercu, Bernie i Bielsku. W roku 1900 na ciągłe parcia ze strony klasy robotniczej następowały Sądy przemysłowe w Pradze, Uściu n. Ł., Pilźnie, Cieplicach, Morawskiej Ostrawie, Mährisch-Schönberg, Gracu, Leoben, Krakowie i Lwowie, w roku 1901 przybył Sąd w Karniowie, 1905 w Sternberg, 1906 w Czerniowcach, 1908 w Prościejowie i Tryescie, 1909 w Lublanie, 1914 w Judenburg. Zatem po 20 latach istnieje w całym państwie dopiero 21 Sądów przemysłowych. Wzrost liczby tego trybunału odbywał się więc w nader powolnym tempie, na każdy bowiem rok przypada przeciętnie utworzenie zaledwie jednego Sądu przemysłowego. Jak szybko te Sądy wzyły się w ogół robotniczy i jak tenże odnosił się do nich, najlepszym dowodem są liczby wniesionych skarg, a mianowicie:

1898	2.944	1908	24.578
1899	11.389	1909	24.092
1900	18.028	1910	26.379
1901	24.282	1911	28.453
1902	23.987	1912	29.799
1903	24.261	1913	27.929
1904	25.375	1914	20.713
1905	26.695	1915	11.819
1906	25.865	1916	7.763
1907	25.317		

Największą ilość wniesionych skarg wykazuje rok 1912; wojna obniżyła ich liczbę już w roku 1914, a rok 1915 stoi prawie na równi z rokiem 1899. Sądy przemysłowe we Lwowie i Czerniowcach w pierwszych trzech latach wojny nie urzędowały, a z roku 1917 brak dotąd odnośnych liczb.

Związek Stowarzyszeń drukarzy i odlewaczy czcionek w Austrii.

Pocztowa Kasa Oszczędności, konto czekowe 28.329. Telefon 32.552 (międzydzielowy).

Ruch członków, obrót pieniężny i świadczenia zapomogowe naszych Stowarzyszeń na rachunek Związku w lipcu 1918 r.

Stan członków z początkiem miesiąca: 7310 czynnych, 447 inwalidów. Przyrost: po wypisie 33, później zgłoszonych 20, przyjechało 27, z wojska 136, razem 216; ubytek: wyjechało 45, wystąpiło 5, skreślono 6, na stan inwalidów 2, zmarło 8, do wojska powołano 62, razem 128; z końcem miesiąca pozostało: członków: 7398 czynnych, 445 inwalidów. — Stan nieczłonków na początku miesiąca 604, z końcem miesiąca 605.

Wpłacono 30.833 wkładek związkowych po koron 2.35 = koron 72.457.55.

Zwrot zapomóg koron 2.50.

Z tego wydano na centralizowane zapomogi: 8 bezkondycyjnym za 190 dni . . . . . K 157.50 2 kosała przesiedlenia . . . . . 126.— 689 chorzy na 10.703 dni . . . . . 15.011.50 423 inwalidom za 1686 tygodni . . . . . 21.432.— 18 kosała pogrzebowe . . . . . 4.774.12 579 sierotom za 591 miesięcy . . . . . 4.316.—

Razem . . . . . 1714 osobom . . . . . K 54.017.12 W zeszłym roku 1400 . . . . . 42.450.—

Nadesłano pierwszą zamknięcie rachunkowe z Pobrzeża dnia 9 sierpnia 1918 r.

Nadesłano ostatnie zamknięcie rachunkowe z Bukowiny dnia 10 września 1918 r.

Nadesłano pierwszą kwotę pieniężną z Pobrzeża dnia 10 sierpnia 1918 r.

Nadesłano ostatnią kwotę pieniężną z Bukowiny dnia 16 września 1918 r.

Państw. Stowarzyszenie personelu pomocniczego dla przemysłu drukarskiego i gazetowego Austrii.

Wiedeń, VII, Seidengasse 15. Tel. 32.568.

Zastępca przewodniczącego: Józef Wlczek. Godziny urzędowe: W poniedziałek i czwartek od godz. 5½—7½ wieczór w lokalu Stowarzyszenia. — Kasyer: Fryderyk Senninger.

Grupa miejscowa Kraków. Przewodniczący: Jan Marchwica, drukarnia „Zasu“ ul. Tomasza.

Grupa miejscowa Lwów. Listy należy nadsyłać do kol. Konstantego Maćkówki, urządzuje co poniedziałek, czwartek i sobotę od godz. 7—8 wieczór w biurze Stowarzyszenia, ul. Piekarska 18.

Grupa miejscowa Czerniowce. Kierownik: Rudolf Gaidosch, Komisya Zawodowa, Dom robotniczy.

Adres przewodniczącego Stowarzyszenia (dla Galicyi zachodniej): Leon Misiołek, Kraków, Lubiec 32.

Adres skarbnika: Dymitr Krawczuk, Kraków, Dunajewskiego 5. (Drukarnia Ludowa).

Koledzy szukający pracy w Mor. Ostrawie, Polskiej Ostrawie, Przywozie i t. d. (spec. u „Österr. Morgenzeitung“ — „Zeitungsverlag“ w Przywozie), winni się najpierw zgłosić u przewodniczącego stowarzyszenia kol. Józefa Hanuszka w Mor. Ostrawie, Bahnhofstrasse (Kolejowa) l. 133, który też udziela wszelkich informacji.

Wydawca i odpowiedzialny redaktor: LEON MISIOŁEK. W Drukarni Ludowej w Krakowie, Dunajewskiego 5.